

LT

LT

LT



EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.11.23
KOM(2010) 683 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**Savanoriška veikla reiškiamas Europos piliečių solidarumas. Pirmieji svarstymai apie
Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą**

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Savanoriška veikla reiškiamas Europos piliečių solidarumas. Pirmieji svarstymai apie Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą

1. ĮVADAS

Išorės santykių srityje humanitarinė pagalba kaip atskira politikos kryptis pirmą kartą įtvirtinta Lisabonos sutartimi (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 214 straipsniu). Šio straipsnio 5 dalyje konkrečiai minimas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas, kurio tikslas – „sukurti struktūrą jauniems europiečiams bendrai prisidėti prie Sąjungos humanitarinės pagalbos veiksmų“.

Igyvendinant šią nuostatą europiečiams suteikiama galimybė solidarizuotis su nukentėjusiais žmonėmis. ES pastebima savanoriškos veiklos populiarėjimo tendencija. Per pastaruosius 20 metų smarkiai išaugo aktyvių savanorių skaičius: šiuo metu ES beveik 100 mln. suaugusiųjų dalyvauja savanoriškoje veikloje. Tai reiškia, kad apie 22–23 % vyresnių negu 15 metų Europos piliečių atlieka savanorišką darbą¹. Savanoriška veikla yra svarbi vertybė, galinti priartinti Europą prie piliečių.

Savanoriškos veiklos galimybių pastaraisiais metais padaugėjo, nes labai išaugo savanorių organizacijų skaičius. Dėl skirtingų savanoriškos humanitarinės veiklos programų, veikėjų ir metodų itin didelė svarba tenka veiksmų derinimui ir darnai.

Europos Komisija, kuriai pavesta užduotis parengti teisėkūros pasiūlymą dėl Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso steigimo, pasinaudos šia proga, kad atsižvelgtų į pasiūlymus, kaip spręsti naujus uždavinius ir tenkinti naujai atsirandančius poreikius, susijusius su tokiais klausimais, kaip savanorių paieška, įtraukimas, mokymas ir išsiuntimas. Pasiūlymų, į kuriuos bus atsižvelgta ateityje rengiant teisėkūros pasiūlymą, galima tikėtis tik surengus išsamias konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais ir nuodugniai išanalizavus galimybes ir išlaidas.

Prieš pradėdama šiuos darbus, šiuo komunikatu Komisija siekia apžvelgti dabartinę savanoriškos veiklos įvairiuose sektoriuose padėtį ir ypatingą dėmesį skirti pagrindiniams principams, nustatytiems trūkumams ir sąlygoms, kurios būtinos, kad Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas apskritai padėtų geriau reaguoti į humanitarines nelaimes. Komunikate taip pat pabrėžti skubiausi klausimai, kuriuos reikia apsvarstyti steigiant Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą, ir būsimi veiksmai.

2. DABARTINĖ SAVANORIŠKOS VEIKLOS PADĖTIS ES

Per pastarąjį dešimtmetį savanoriškos veiklos sektoriuje, ypač išorės pagalbos srityje, vyko daug pokyčių. Daug įvairių savanorių organizacijų ir tinklų pagal savo organizacinę struktūrą ir veiklos principus siūlo skirtingų savanoriškos veiklos programų. Geras pavyzdys –

¹ Europos Komisijos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato užsakymu 2010 m. vasario mėn. GHK atliktas tyrimas „Savanoriška veikla Europos Sąjungoje“.

Komisijos remiama Europos savanorių tarnyba finansuoja 18–30 metų jaunuoliams skirtas iniciatyvas. Dauguma humanitarinės pagalbos organizacijų į humanitarinę veiklą taip pat įtraukia savanorius. Iš šios patirties, ypač susijusios su savanorių įtraukimu, mokymu ir išsiuntimu, galima daug pasimokyti.

Be bendros savanoriškos veiklos populiarėjimo tendencijos pastebima ir kita tendencija – aktyvesnis privačiojo sektoriaus subjektų dalyvavimas. Rengiantis steigti Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą, įdomūs gali būti kai kurie privačių įmonių kuriami savanoriškos veiklos modeliai, pvz., įmonių savanoriškos veiklos programos, pagal kurias darbuotojai turi galimybę neatlyginamai panaudoti savo žinias ir skirti laiko, arba programos, pagal kurias finansuojami savanoriai. Jungtinės Tautos sukūrė internetu veikiančią tarnybą², kurios tikslas – privačiojo sektoriaus subjektų pasiūlymus suderinti su poreikiais, atsirandančiais vykdant vystymosi ar reagavimo į nelaimės operacijas. Komisija toliau tirs tokių požiūrių potencialą, kartu atsižvelgdama į organizacijų, vykdančių reagavimo į nelaimės operacijas, konkrečias funkcijas ir įgaliojimus.

Paprastai pagalbos nelaimės atveju operacijose, ypač kai kyla grėsmė saugumui, dalyvauja labiau patyrę savanoriai. Nors paramos vystymuisi srities savanoriams taikomas platesnio masto požiūris, vis dėlto prieš juos išsiunčiant į paramą gaunančią šalį dažnai reikalaujama, kad jie turėtų patirties savo šalyje; į šį aspektą svarbu atsižvelgti.

Svarbiausia savanoriškos veiklos programa yra Jungtinių Tautų savanorių programa, pagal kurią 2009 m. buvo įdarbinta 150 būstinės darbuotojų, daugiau kaip 7 500 savanorių ir 9 500 internetu užsiregistravusių savanorių. 2009 m. JT savanoriais buvo 163 skirtingų šalių piliečiai (iš jų – 75 % iš besivystančių šalių) ir jų veikla daugiausia buvo sutelkta užsėtusių krizių ir pagalbos, atkūrimo ir vystymosi susiejimo srityje, o ne skubios pagalbos srityje. Nors dažniausiai pasitelkiami vietos savanoriai, pastaraisiais metais sudėtingoms misijoms (krizių prevencijos, humanitarinės pagalbos, taikos palaikymo ir stiprinimo) vis daugiau pasitelkiama užsienio savanorių. Pagal JT savanorių programą taip pat stiprinami vietos pajėgumai, mokymas, konsultuojami vietos ir nacionaliniai pagalbos darbuotojai.

Lentelėje apžvelgiamos kai kurios didelės organizacijos, pasitelkiančios savanorius pagalbai nelaimių atveju teikti ir veiklai vystymosi srityje vykdyti.

Organizacija	Savanorių skaičius per metus	Pagalbos sritis ³	Savanoriams taikomi reikalavimai
Europos savanorių tarnyba (Švietimo ir kultūros GD)	6 300 2009 m. ES ir kaimyninėse šalyse (10 % misijų trečiojoje šalyse)	Vietos (priimančios) bendruomenei teikiamos savanoriškos paslaugos tokiose srityse, kaip menas, kultūra, sportas, socialinė rūpyba ir t. t.	Amžius: 18–30 metų; konkrečių reikalavimų dėl išsilavinimo, profesinės patirties ir pan. nėra
Programa <i>Weltwärts</i> , Vokietijos vystomasis bendradarbiavimas (BMZ)	3 500 2009 m.; EBPO besivystančių šalių sąrašas	Vystomasis bendradarbiavimas pasitelkiant priimančiąsias organizacijas besivystančiose šalyse	Amžius: 18–28 metų; profesinis arba vidurinis išsilavinimas

² <http://business.un.org/en>.

³ Civilinė sauga, humanitarinė pagalba, vystomasis bendradarbiavimas ir kt.

Organizacija	Savanorių skaičius per metus	Pagalbos sritis ³	Savanoriams taikomi reikalavimai
Jungtinių Tautų vystymo programos jaunesniųjų specialistų programa	Apie 360 per metus; veikla įvairiose šalyse, kuriose vykdomos JT operacijos ir projektai; finansavimą teikia 25 valstybės paramos teikėjos	Įvairios sritys, įskaitant vystomąjį bendradarbiavimą ir humanitarinę pagalbą (daugiausia šalių biuruose)	Amžius: iki 32 metų, magistro diplomai ir 1–2 metų profesinė patirtis
VSO/JK ir nariai	Apie 1 500 aktyvių savanorių per metus; ilgalaikės ir trumpalaikės misijos visame pasaulyje	Pagrindinė veikla – vystomasis bendradarbiavimas (šeši vystymosi tikslai)	Amžius: 18-75 metų; bent 2 metų profesinė patirtis
<i>Malteser International</i> Jaunimo profesinės integracijos programa	80 000 specialiai parengtų savanorių, 20 000 darbuotojų ir 13 000 narių; veikla visame pasaulyje pagal <i>Malteser</i> vykdomus projektus	Civilinė sauga, humanitarinė pagalba, atkūrimas ir vystomasis bendradarbiavimas	Universitetinis išsilavinimas, darbo užsienyje patirtis, vairuotojo pažymėjimas, priklausymas katalikų bažnyčiai
<i>Johanniter International</i> (JOIN Brussels)	Vien Vokietijoje apie 29 000 savanorių, 13 000 darbuotojų	Civilinė sauga, humanitarinė pagalba ir vystomasis bendradarbiavimas	Profesinė patirtis įvairiose srityse, įskaitant socialines paslaugas, sveikatos priežiūros paslaugas; humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos veikla trečiosiose šalyse
IFRC	Raudonojo kryžiaus judėjimo narių visame pasaulyje yra apie 97 mln., iš jų – 20 mln. aktyvių savanorių (nacionaliniu lygmeniu). Nacionalinių bendrijų nariai veikia šalies lygmeniu, misijose besivystančiose šalyse dalyvauja tik specialistai	Civilinė sauga, nelaimių prevencija ir pasirengimas joms, humanitarinė pagalba, parama vystymuisi	Įvairūs reikalavimai (įskaitant reikalavimus jaunimo organizacijoms nacionaliniu lygmeniu) Tarptautinė savanoriška veikla jaunimui (18–30 metų) bendradarbiaujant su Europos savanorių tarnyba (veikla ES, kaimyninėse šalyse ir trečiosiose šalyse)

3. PAGRINDINIAI PRINCIPAI

Per svarstymus dėl Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso steigimo reikėtų atsižvelgti į šiuos aspektus:

- **Solidarumas.** Humanitarine veikla puoselėjama svarbiausia Europos solidarumo su žmonėmis, nukentėjusiais nuo nelaimių, vertybė. Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso steigimas turėtų būti konkreti šios solidarumo vertybės išraiška. Europos

piliečiams, ypač jaunimui, suteikus galimybių dalyvauti savanoriškoje veikloje, galėtų būti kuriama darnesnė Europos visuomenė.

- **Humanitariniai principai.** ES tvirtai įsipareigojo laikytis humaniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principų, kaip nustatyta 2007 m. Europos konsensuse dėl humanitarinės pagalbos⁴. Ar teikiant humanitarinę pagalbą laikomasi šių principų lemia tai, kaip humanitarinės pagalbos teikėjai yra priimami ir ar jie laikomi patikimais. Visi ES veikėjai, įskaitant savanorius, dalyvaujančius teikiant pagalbą, turi laikytis šių principų.
- **Profesionalumas ir sauga.** Viena svarbiausių tendencijų humanitarinės veiklos srityje – didinti pagalbos veikėjų profesionalumą, kad būtų geriau sprendžiamos vietoje kylančios problemos. Humanitarinės pagalbos organizacijoms ir jų darbuotojams, ypač esantiems konfliktų zonose, vis didesnę susirūpinimą kelia saugos ir saugumo sąlygos, tad šiuos klausimus būtina tinkamai spręsti. Dėl kintančio savanoriškos veiklos pobūdžio (reikalavimai kandidatams, motyvacija ir siekiai) ir vis dažniau savanoriškos veiklos sektoriuje dirbančių specialistų kyla naujų su žmoniškųjų išteklių valdymu savanorių organizacijose susijusių uždavinių. Savanoriams taip pat vis dažniau tenka sudėtingos užduotys, kurioms atlikti būtini specifiniai gebėjimai ir įgūdžiai; dėl to gali kilti įtampa, nes savanoriai gali patirti spaudimą kuo greičiau pajėgti spręsti šias užduotis.
- **Papildoma nauda.** Būtina apsvarstyti veiksmų derinimą ir bendradarbiavimą su esamomis savanorių organizacijomis. Siekiant išvengti dubliavimo ir užtikrinti ekonomišką turimų išteklių panaudojimą, Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas kuo labiau turėtų būti paremtas jau esamomis struktūromis.

4. POREIKIAI IR SĄLYGOS

Poreikiai

Nors esama daug programų, savanorių organizacijoms kyla nemažai bendrų uždavinių, todėl būtina nuodugniai išanalizuoti esamoms sistemoms būdingas spragas.

- (1) Būtinai aiškūs ir patikrinti kriterijai, pagal kuriuos būtų atrenkami savanoriai, galintys sparčiai įgyti įgūdžių, reikalingų dalyvaujant ES humanitarinėje veikloje. Nors daug europiečių domisi humanitarine pagalba ir nori dalyvauti Sąjungos veiksmuose, ne visi žino, kokiomis sąlygomis tai vyksta ir kokių įgūdžių reikalaujama.
- (2) Taip pat būtinas labiau struktūrinis mokymas, bendri standartai ir geroji patirtis. Į minimalų savanorių mokymą turėtų būti įtraukti pagrindiniai humanitarinės pagalbos sistemų aspektai ir principai, saugumas ir atsargumas, taip pat šalies, į kurią savanoriai vyksta, sąlygos, pvz., kalba, svarbiausi kultūriniai klausimai ir pan. Tiek humanitarinės pagalbos sektoriuje, tiek privačiajame sektoriuje jau rengiamas atitinkamas mokymas, veikia institutai ir švietimo įstaigos⁵. Nemažai organizacijų, į

⁴ http://ec.europa.eu/echo/policies/consensus_en.htm.

⁵ Mokymą organizuoja Humanitarinės pagalbos tinklas (NOHA), (suteikiamas europinis tarptautinės humanitarinės veiklos magistro laipsnis), ne pelno organizacijos, pvz., *Acción Contra el Hambre*, *RedR* (Jungtinė Karalystė), *Bioforce* (Prancūzija), *DTalk* (Airija), *AgeH* (Vokietija), *ATHA* (Švedija) arba Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro biuro elektroninis mokymo centras. Taip pat veikia specializuotos pelno organizacijos, kurios gali pasiūlyti konkrečius modulius, pvz., CSD

kurias kreipėsi Europos Komisija, nurodė, kad tam tikri bendrai nustatyti standartai ir mokymo moduliai būtų naudingi ir padėtų užtikrinti, kad mažiau patirties turinčios savanorių organizacijos nesiųstų minimalių įgūdžių neturinčių savanorių. Bet kuriuo atveju pagal Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą plėtojant mokymo veiklą turėtų būti užtikrintas esamų mokymo programų papildomumas ir darna.

- (3) Būtina tobulinti patyrusių savanorių rezervo sąrašus, kad prasidėjus krizei jie galėtų būti sparčiai išsiųsti (greito reagavimo pajėgumai, įskaitant tokiose svarbiausiose srityse, kaip sveikatos priežiūra), nes svarbu, kad tinkami žmonės tinkamu laiku atsidurtų tinkamoje vietoje. 2010 m. ši spraga labai išryškėjo per nelaimės Haiityje ir Pakistane (žr. toliau lentelėje pateiktą Haičio pavyzdį), kur vis dar jaučiamas patyrusių darbuotojų, galinčių atsakyti už valdymą ir vadovavimą, trūkumas, nors į šias šalis po nelaimių atvyko daug tarptautinių darbuotojų.
- (4) Būtina labiau stiprinti pagalbą teikiančių organizacijų administravimo funkcijas, ypač pirminiais krizės etapais, kad laikinai būtų sustiprinti organizaciniai pajėgumai ir patyrę darbuotojai galėtų būti išsiųsti į nelaimės vietą. Paramos veiksmai Europos lygmeniu, įskaitant informuotumo didinimą, informaciją ir ryšių palaikymą, taip pat laikomi sritimis, į kurias galima įtraukti daugiau savanorių.

Haityje sukaupta patirtis

Po žemės drebėjimo Haityje įgyta savanorių patirtis rodo, kad įvykus nelaimei skubiai pagalbai teikti reikalingi patyrę savanoriai, kurie galėtų greitai atvykti, ir kad mažiau patyrę savanoriai galėtų atlikti papildomas funkcijas.

Įmonės arba vyriausybės finansavo daugumos Haityje dirbusių savanorių darbą. Masiškai per pirmas dienas po nelaimės atvykusių nepatyrusių entuziastingų savanorių veikla nebuvo itin veiksminga, o kartais labiau trukdė, nei padėjo, todėl patvirtintas požiūris, kad nesvarbu, kaip apibrėžiama sąvoka „savanoris“, ji turi apimti minimalų mokymą ir rengimą prieš atvykstant į nelaimės vietą.

Dėl prastos vietos infrastruktūros objektų būklės ir milžiniškos žemės drebėjimo žalos išryškėjo kvalifikuotų ir patyrusių užsienio darbuotojų poreikis, taip pat atsirado galimybių mokytį ir konsultuoti vietos darbuotojus, o tai yra dar vienas įdomus aspektas, į kurį būtina atsižvelgti steigiant Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą.

Taip pat nustatytos užduotys, kurias galėtų atlikti mažiau patyrę savanoriai, pvz., nelaimės vietoje dirbančių savanorių pavadavimas (varginantį, bet techninių įgūdžių nereikalaujantį darbą dirbančių darbuotojų pavadavimas), paslaugos NVO ir parama apgyvendinant pagalbos darbuotojus ir suteikiant jiems biuro patalpas, parama vietos NVO, ryšių palaikymas.

Sąlygos

(Nyderlandai: saugumas), CHP (Prancūzija: psichosocialiniai klausimai), Mango (Jungtinė Karalystė: finansai). BOND (Jungtinė Karalystė); veikia kiti nacionaliniai tinklai.

Steigiant Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą, be poreikių, nustatytos ir tam tikros sąlygos.

- Pagal Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą savanoriai turėtų būti pasitelkiami atsižvelgiant į paklausą ir poreikius, kad būtų išvengta tinkamų įgūdžių neturinčių savanorių pertekliaus. Su savanorių atranka, samdymu, mokymu, integracija ir priežiūra susijęs išlaidų ir naudos santykis yra bendras savanorių organizacijoms kylantis uždavinys, kurį lemia didelė darbuotojų, dalyvaujančių tik trumpalaikėse misijose, kaita. Todėl būtina užtikrinti savanorių mokymo ir išsiuntimo išlaidų ir iš to gaunamos naudos pusiausvyrą. Savanorių organizacijos dažniau linkusios rinktis jaunos savanorius, jeigu investicijos į jų mokymą gali būti laikomos profesine integracija ir esama tam tikrų garantijų, kad darbuotojai liks organizacijoje.
- Skiriant finansavimą Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusui, turėtų būti užtikrinta, kad pagrindinės veiklos biudžeto lėšos būtų naudojamos ne kitiems tikslams, o konkrečiai nuo nelaimių nukentėjusių žmonių poreikiams tenkinti ir būtų laikomos papildoma investicija Europos ir vietos lygmens humanitarinės pagalbos dalyvių pajėgumui didinti. Todėl būtina nuodugniai analizuoti siūlomos programos išlaidas ir naudą ir atitinkamai priderinti siekius.
- Saugumo aspektams tenka didelė svarba. Dėl sudėtingų politinių ir saugumo sąlygų, kuriomis dažnai tenka dirbti humanitarinės pagalbos darbuotojams, savanorių saugumo klausimui skiriama itin daug dėmesio. 80 % humanitarinės pagalbos teikiama nuo konfliktų nukentėjusiuose regionuose; pastaraisiais metais išpuolių prieš humanitarinės pagalbos darbuotojus gerokai padaugėjo⁶. Todėl savanorių organizacijos bendrai sutaria, kad jauni ir nepatyrę savanoriai nebūtų siunčiami į rizikingus regionus ir kad prieš išvykdamį savanoriai turėtų būti kuo geriau parengti. Apskritai dauguma humanitarinės pagalbos organizacijų savanorius daugiausia siunčia į regionus prieš įvykstant krizei ir po jos, nes ten dažnai trūksta kvalifikuotų darbuotojų, kurie buvo išsiųsti į kitas didelių nelaimių vietas.
- Parama vietos pajėgumams yra itin svarbi rengiantis nelaimėms, reaguojant į humanitarines nelaimes ir teikiant pagalbą po nelaimės. Daugumą užduočių arba papildomą veiklą gali atlikti vietos darbuotojai, o tai padeda kurti mokamo darbo programas ir skatinti ekonominę veiklą. Tokio pobūdžio veikla neturėtų būti vykdoma pagal savanorių iš užsienio programas. Kita vertus, Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas galėtų padėti skatinti vietos savanorišką veiklą ir stiprinti gebėjimus, pvz., buriant bendras užsienio savanorių ir vietos savanorių grupes, rengiant mokymą ir pan.
- Atsižvelgdama į didelę esamų savanorių organizacijų įvairovę, Komisija, steigdama Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą, turi laikytis bendradarbiavimo metodo ir daug dėmesio skirti tam, kad būtų išvengta jau gerai veikiančių savanoriškos veiklos programų, pvz., bendrų savanoriškos veiklos programų ES lygmeniu (Europos savanorių tarnybos, iniciatyvos „Judus jaunimas“, Europos užimtumo tarnybų tinklo ir pan.) dubliavimo ir trikdymo. Bendradarbiavimas taip pat bus palaikomas su visais humanitarinės pagalbos teikėjais, dirbančiais su savanoriais, įskaitant Jungtines Tautas,

⁶ 2009 m. 278 humanitarinės pagalbos darbuotojai (205 nacionaliniai darbuotojai ir 73 tarptautiniai darbuotojai) nukentėjo per pavojų saugumui sukėlusius rimtus incidentus, iš jų – 102 (88 nacionaliniai darbuotojai ir 14 tarptautinių darbuotojų) žuvo.

Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio judėjimą ir nevyriausybinės organizacijas, taip pat bus atsižvelgiama į atitinkamas ES valstybių narių vykdomas programas.

5. BENDRI SVARSTYMAI IR PIRMOS GALIMYBĖS

Tiksli sąvokos „savanoris“ apibrėžtis tarp skirtingų šios srities specialistų sukelia daug diskusijų, nes priklausomai nuo pašnekovo gali apimti įvairius tokių sąvokų, kaip „jaunas“, „nepatyręs“, „ne kvalifikuotas“, „neapmokamas“ arba „nepakankamai apmokamas“, derinius. Steigiant Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą, bus apibrėžti vienos ar kelių kategorijų savanoriai, kad būtų galima nustatyti tinkamumo kriterijus ir veiklą, taip pat apskaičiuoti išlaidas. Atsižvelgdama į biudžeto apribojimus, Komisija sieks suderinti poreikį kuo daugiau remtis esamomis struktūromis su būtinybe pateikti pasiūlymą, kuriame būtų nustatyti problemų, kylančių suinteresuotiesiems subjektams dirbant su savanoriais, sprendimo būdai.

Kad ir kokia būtų Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso savanorio įgūdžių apibrėžtis, dėl ekonominės padėties ES ir per ateinančius dešimtmečius kilsiančių demografinių uždavinių svarbu, kad įgūdžiai būtų kuo plačiau panaudojami ir būtų užtikrintas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso dalyvaujančių žmonių profesinis tobulėjimas.

Reikės apsvarstyti, kokie reikalavimai bus taikomi savanoriams pagal siūlomą steigti Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą. Nors Sutartyje nurodyta, kad siekiama „[...] sukurti struktūrą jauniems europiečiams bendrai prisidėti...“, vis dėlto reikalingi labiau patyrę ir todėl vyresnio amžiaus darbuotojai, taip pat vyresni, galbūt net pensinio amžiaus piliečiai, turintys reikalingų įgūdžių ir norintys prisidėti prie Sąjungos veiksmų. Tuo pačiu Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas turėtų būti pakankamai įtraukus, kad savanoriais galėtų tapti žmonės iš įvairios socialinės aplinkos, nes pagal kai kurias esamas programas dalyvavimas neįmanomas, jei pats savanoris negali skirti nemažo finansinio įnašo. Apskritai Komisija sieks, kad būtų laikomasi kuo labiau įtraukaus požiūrio ir kartu būtų užtikrintas programos profesionalus pobūdis ir vykdymas atsižvelgiant į poreikius.

Į Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso veiklos sritį patenkanti savanorių veikla turėtų būti kuo platesnio masto, susijusi ne tik su tradicine humanitarine pagalba krizių atvejais. Nelaimių rizikos mažinimo veikla, kuria siekiama mažinti šalių ir regionų, kuriuose didelė nelaimių tikimybė, pažeidžiamumą, taip pat veiksmai pereinamojo laikotarpio situacijose, kuriais siekiama užtikrinti sklandų perėjimą iš skubios pagalbos teikimo etapo į vystymosi etapą, yra neatskiriama visapusiškos pagalbos dalis ir gali būti reikšmingas ir tvarus savanoriškos veiklos pagrindas.

Svarstant konkrečias Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso steigimo galimybes, ryškėja trys pagrindiniai požiūriai:

Pirma galimybė būtų spręsti savanorių organizacijoms kylančius klausimus dėl bendrai sutartų savanorių atrankos ir mokymo standartų, įskaitant kai kurią specializuotą veiklą, pvz., savanorių valdymą, kai kurias administravimo funkcijas ar prevencijos ir pasirengties veiklą. Organizacijoms, kurios laikosi nustatytų standartų, galėtų būti numatyta sukurti ES sertifikavimo mechanizmą.

Kita galimybė – pirmiau apibūdintas požiūris, dėmesį sutelkiant į mokymą, samdymo veiksmus ir greito reagavimo pajėgumų sąrašus, skirtus organizacijoms, teikiančioms

humanitarinę pagalbą įvykus nelaimėms (NVO, Raudonasis kryžius ir JT), ypatingą dėmesį skiriant patyrusiems darbuotojams, kurie būtų siunčiami svarbiausioms užduotims atlikti.

Dar viena galimybė – kurti visateisišką savanorių programą, pagal kurią vyktų savanorių atranka, mokymas, parinkimas ir išsiuntimas (panašiai, kaip pagal kitas pirmiau aptartas programas) – turi būti gerai apsvartyta, atsižvelgiant į atitinkamą valdymo struktūrą (Komisijoje ar už jos ribų), kad ją įgyvendinant nekiltų neįveikiamų kliūčių.

Visos šios galimybės turi būti išnagrinėtos neviršijant daugiametės finansinės programos atitinkamų išlaidų kategorijų aukščiausių ribų. Po 2013 m. šios galimybės bus nagrinėjamos vykstant Komisijos diskusijoms dėl pasiūlymų, teikiamų šiam laikotarpiui.

Nesvarbu, kuri galimybė bus pasirinkta, Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso veiklos rezultatai ir papildoma nauda turės būti regimi Europos piliečiams, kaip aiški Europos solidarumo su nukentėjusiais žmonėmis išraiška.

6. IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI

Rengdama šį komunikatą, Komisija per pirmą etapą išsiaiškino, kokia padėtis savanoriškos veiklos srityje, taip pat nustatė uždavinius, trūkumus ir atsirandančius poreikius.

Tačiau lieka neatsakytų klausimų, ir prieš teikiant teisėkūros pasiūlymą būtina nuodugniau ištirti ir išbandyti galimybes.

Todėl Komisija, neviršydamą 2011 m. biudžete nustatytų asignavimų, kitais metais pradės parengiamuosius darbus, kad per Europos savanoriškos veiklos metus galėtų toliau plėtoti programą. Palaikydama nuolatinį dialogą su suinteresuotaisiais subjektais, Komisija galės parengti Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso steigimo pasiūlymą, kuriuo būtų atsižvelgta į tikrus poreikius ir daromas naudingas įnašas humanitarinės pagalbos srityje.

Komisija:

- įvairiais būdais, įskaitant atviras konsultacijas internetu, tęs konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais;
- priėmus 2011 m. biudžetą, kitais metais – Europos savanoriškos veiklos metais – pradės parengiamuosius veiksmus;
- toliau analizuos spragas ir galimybes, taip pat bendradarbiavimo su atitinkamais veikėjais būdus;
- svarstys įvairias galimybes, kad būtų užtikrinta patikima ir nuo sukčiavimo apsaugota valdymo struktūra ir veiksmų mastas;
- vertins įvairių galimybių išlaidas ir naudą, parengs socialinio poveikio vertinimą, kartu atsižvelgdama į pirmiau minėtas šios iniciatyvos finansavimo ES lėšomis sąlygas;
- 2012 m. pateiks teisėkūros pasiūlymą.
-